

Ungkarlen

Personerna:

Morten

Mats

Martin

Gunnel

Robert

Douglas

Hans

Peter

Handlingen äger rum i nutid i vilken stad som helst.

Akt I scen 1. Ett billigt kafé. Två vänner sitter vid ett bord och dricker kaffe.

Morten Lever han?
Mats Det är frågan.
Morten Har du träffat honom?
Mats Ja.
Morten I vilket tillstånd?
Mats Det är också en fråga.
Morten Var du hemma hos honom?
Mats Ja. Jag kunde inte låta bli. Vi har ju saknat honom länge, och ständigt har han kommit på tal. Så jag bestämde mig för att ta reda på hur det var med honom.
Morten Vad kom du till för slutsats?
Mats Han var alltid melankolisk men nu mer än någonsin.
Morten Tror han fortfarande att hon ska komma tillbaka?
Mats Åtminstone väntar han fortfarande.
Morten Kan ingenting övertyga honom om att hon är borta för gott?
Mats Det verkar inte så. Han är helt inställd på att något någon gång skall hända och åter öppna ridån för honom.
Morten Vet du vad jag misstänker?
Mats Nej.
Morten Att det är melankolin som håller honom vid liv.
Mats Det kan mycket väl vara så.
Morten Vad sa han?
Mats Han kände igen mig.
Morten Alltid något.
Mats Han sa, hallå Mats, det var länge sen.
Morten Vad skulle han annars säga. Kände du igen honom?
Mats Jodå. Han var sig lik. Han förändras inte längre.
Morten Man borde nästan besöka honom. Kan du så kan jag.
Mats Jag skulle inte rekommendera det.
Morten Varför inte?
Mats Han städar aldrig.
Morten Ovädrat? Dammråttor? Stinkande disk?
Mats Ungefär så. Och mycket mer.
Morten Då måste jag besöka honom.
Mats På egen risk.
Morten Jag tar den risken. Kan du så kan jag.
Mats Risken är att du får ångra det.
Morten För tusan, Mats, han är en gammal god vän till oss. Om han är på väg ner får vi inte låta honom gå under.
Mats Han är inte på undergång. Men han är på ständig nedgång.

Morten Det är nog. Jag besöker honom redan i morgon.
Mats Kom ihåg att jag varnade dig.
Morten Han måste ju få umgås med någon. Vi kan inte låta ensamheten ta över honom.
Mats Det har den redan gjort.
Morten Det får vi se. Jag vägrar ge upp honom. (*reser sig*)
Mats Lycka till.
Morten Tack. (*går*)
Mats För mig är han ett hopplöst fall, men ändå lever han fortfarande.

Scen 2. En typisk ungkarlsbostad. Bokhyllor och böcker överallt, ingen säng synlig, lagom ordning och oordning, men en varm hemkänsla. Det knackar.

Martin (*går och öppnar. Häpnar.*) Morten!
Morten Det var länge sedan. Vi var oroliga för dig.
Martin Mats var här nyligen.
Morten Ja, jag träffade honom.
Martin Har han skickat dig?
Morten Inte alls. Jag ville komma själv.
Martin Varför?
Morten Jag ville se hur du har det.
Martin Nu har du sett det. Vågar du komma in?
Morten Jag tror det.
Martin Kom in då. Vill du ha kaffe?
Morten Tack, jag dricker hellre te.
Martin Då får du te. (*Morten kommer in, och Martin sätter på tevatten. Morten visar honom plats vid ett litet bord och dukar fram tekoppar.*) Det var länge sen du var här.
Morten Alltför länge sen. Du kommer aldrig längre till kyrkan.
Martin Det finns ingen anledning.
Morten Där har du social gemenskap. Det har du inte här.
Martin Jag vet. Jag behöver inte sällskap.
Morten Känner du dig aldrig ensam?
Martin Jag är aldrig ensam.
Morten Vad har du för sällskap?
Martin Det vet du. Du kände henne.
Morten Du vägrar uppge henne som förlorad?
Martin Hon är inte förlorad. Det vet jag.
Morten Hur vet du det?
Martin Jag vet det.
Morten Har något hänt som väckt ditt hopp?
Martin Peter har sett henne.
Morten Levande?

Martin Det verkar så.

Morten Berätta.

Martin Peter såg någon som liknade henne så absolut att det inte kunde vara någon annan. Allt stämde, ålder, utseendet, men om det var hon har hon gått igenom mycket.

Morten Om det var hon, varför har hon inte tagit kontakt med dig?

Martin Det är frågan och mysteriet. Därför är jag osäker.

Morten I vilket sammanhang såg han henne? Var, när och hur?

Martin Det var i en kö.

Morten En biljettkö eller matkö?

Martin Det var till Systemet.

Morten Dricker hon?

Martin Också det gör mig tveksam. Peter tvekade också. Just för att det var en systemkö ville han inte gå fram och fråga.

Morten Hon drack aldrig.

Martin Nej, jag vet.

Morten Alltså kan det inte vara hon.

Martin Ändå kan det ha varit hon. Peter tänkte så också men fann ändå likheten mer än slående.

Morten Varför skulle hon komma tillbaka efter sju år utan att ge sig till känna? Hon kände ju många av oss. Det stämmer inte.

Martin Kanske hon avvaktar. Kanske hon är rädd för att chockera oss. Hon har kanske varit med om något som förändrat henne i grunden.

Morten Ändå menar sig Peter ha känt igen henne.

Martin Kanske.

Morten Kan du ta kontakt med henne och närmare utforska saken?

Martin Det är det Peter och jag planerar att göra.

Morten Hon är alltså boende i staden.

Martin Vi hoppas det.

Morten Hur gick det egentligen till när hon försvann?

Martin Det är vad vi alla har undrat ända sedan dess.

Morten Men något vet du väl?

Martin Inte mycket. Vi gjorde allt för att forska i saken. Hon blev efterlyst, men polisen fann aldrig något spår. Det spanns myter omkring hennes försvinnande. Hon påstods ha blivit bortförd, kidnappad, någon hade sett henne stiga in i en bil som körde bort utan att låta sig beskrivas, andra menade att hon måste ha blivit hämtad av ett UFO, och det förekom ännu mer barnsliga spekulationer. Hon hörde aldrig av sig och förblev borta i sju år.

Morten Om det är hon borde hon ha mycket att berätta.

Martin Därför måste vi finna henne.

Morten Och om det inte är hon?

Martin Det måste vara hon. Jag kan inte vänta längre.

Morten Älskade ni varandra mycket?

Martin Det var den totala kärleken och är det fortfarande.
Morten Låt mig vara behjälplig.
Martin Gärna i den mån det kan behövas.
Morten Du kan lita på både mig och Mats.
Martin Det vet jag.
Morten Lycka till så länge. Jag måste bege mig vidare.
Martin Jag hör av mig om något dyker upp.
Morten Vi också. (*reser sig. De skakar hjärtligt hand, och Morten lämnar.*)
Martin (ensam) Det är alltför mycket i denna historia jag aldrig kan berätta för någon.

Scen 3. Sju år tidigare, i samma rum.

Gunnel Jag beklagar situationen, Martin.
Martin Det är inte ditt fel.
Gunnel Men jag är ansvarig.
Martin Hur kan du känna ansvar för en sådan niding? Han har bara utnyttjat dig.
Gunnel Kvinnor är alltid ansvarig för de män som råkar ut för dem.
Martin Men det är ju du som råkat ut för honom! Du är hans offer, och han har bara misshandlat dig! Du har ingen rätt att känna dig beroende av honom! Det är sado-masochism!
Gunnel Men han har vänner, och jag kan lika litet känna mig säker för dem som för honom.
Martin Du menar att de kan vedergälla dig om du släpper honom?
Gunnel Han skulle aldrig ta livet av mig, men för dem skulle det vara en skitsak.
Martin Hur kom du alls i kontakt med sådana människor?
Gunnel Det var de som kom i kontakt med mig. Sedan vägrade de släppa taget.
Martin Du är som en magnet som drar åt dig det mänskliga slagget, om det inte är slödder och busar så är det sociala komplikationer.
Gunnel Jag vet.
Martin Vad tänker du göra åt saken?
Gunnel Den enda möjliga lösningen är den som jag alltid tillämpat i omöjliga situationer. Jag har flytt.
Martin Skulle du då lämna mig?
Gunnel Jag skulle komma tillbaka.
Martin När?
Gunnel Förr eller senare.
Martin Jag skulle vänta på dig.
Gunnel Jag vet. Du är den trofasta sorten.
Martin Vi hör ihop. Vi älskar varandra. Det har du ständigt bevisat. Du är den första kvinna jag kunnat lita på. Ingen annan har kommit så nära mig som du. Bara du har kunnat lindra mitt svårmod och botat min kroniska melankoli.

Gunnel Bli inte sentimental nu. Om jag måste försvinna måste jag försvinna, och om jag försvinner blir det bara för att återkomma när kusten är klar.

Martin Och när blir den det? När han är död?

Gunnel Om inte förr.

Martin Du måste förstå att jag har svårt för att acceptera detta, att du skulle skiljas från mig för att du är utsatt för hot till livet av terrorister. Du borde vända dig till polisen.

Gunnel Det vet du att jag inte kan.

Martin Ja, det vet jag.

Gunnel Förlåt mig om jag måste försvinna. Jag vet att det vore att orsaka dig en mycket svår prövning, men det är kanske enda sättet för dig att få behålla mig levande.

Martin Och hur vet jag att du inte rymmer med honom eller till honom eller att han inte spårar upp dig och följer dig och lägger beslag på dig igen? Han skulle då till och med kunna döda dig.

Gunnel Jag vet. Den risken får vi ta.

Martin Jag önskar jag kunde göra mer åt saken än bara slå mig ner och inleda en väntan som kan bli hur lång som helst. Kan vi inte rymma tillsammans?

Gunnel Du måste sköta ditt arbete och din försörjning. Jag vill inte riskera ditt liv också.

Martin Men hur ska du klara dig?

Gunnel Jag klarar mig alltid.

Martin I fara skulle vi klara oss bättre tillsammans.

Gunnel Nej, Martin, vid fara klarar jag mig alltid bäst ensam, om jag bara slipper oroa mig för andra samtidigt som kunde råka illa ut för min skull.

Martin Jag tror på dig som jag alltid trott på dig, och du har aldrig gjort mig besviken.

Gunnel Det vill jag fortsätta med.

Martin Du är den enda som aldrig har gjort det. Hur överhängande är situationen? Hur stor är risken att du måste ge dig iväg?

Gunnel Det kan bli när som helst.

Martin Då förpassar du mig till helvetet.

Gunnel Det går över.

Martin (omfamnar henne innerligt) Jag tänker aldrig släppa dig.

Gunnel Det blir bara tillfälligt.

Martin Kan jag tro på det?

Gunnel Det är din enda chans. Det är vår enda chans. Nu måste jag gå. Farväl, Martin. *(kysser honom)* På återseende.

Martin Jag skall vänta. *(Hon sliter sig från honom och försvinner hastigt.)*

Så är man då ensam och övergiven i en mardrömsvärld av bara bekymmer och ångest, och det enda man kan göra åt saken är att uthärda. Men jag tror inte att jag kommer att få se henne mer. Hennes situation är alltför svår och hotfull för att ens hon skulle kunna klara sig ut ur det levande.

Scen 4. Tillbaka i verkligheten. Samma scen, Martin åter lufsig och nere.

Morten Men du kan inte bara sitta här och mögla bort, Martin. Det är självdestruktivt, och du är inte självdestruktiv av naturen.

Martin Vad ska jag annars göra?

Morten Kom ner till oss och var lite sällskaplig igen. Vi saknar dig. Många skulle bli glada av att se dig, och det skulle göra dig gott att träffa dina gamla vänner igen.

Martin Tror du det?

Morten Jag vet det.

Martin Jag tvivlar på det.

Morten Ge dig själv en chans. Ingenting blir bättre av att du bara sitter här och sörjer.

Martin Och om hon kommer och jag inte skulle vara hemma?

Morten Tror du risken är överhängande? Ryck upp dig, Martin! Det är din enda chans!

Martin Jag tror inte på det, men vi får se.

Morten Det låter bättre. Jag är säker på att du inte kommer att ångra dig.

(Martin reser sig, Morten hjälper honom upp, de klär på sig, och de går ut.)

Akt II scen 1. En större offentlig lokal för social verksamhet, med servering, schackspel med mera, halvfullt men trivsamt. Ett glatt gäng sitter vid ett bord.

Morten kommer in med Martin.

Robert (får syn på dem) Nej men se! Den förlorade sonen!

Douglas Har man sett på maken!

Hans Gratulerar, Morten, till att ha fått ut den förolyckade ur det strandade vraket!

Morten Var snälla mot honom. Annars kan han vända och gå hem.

Mats Men slå er ner! Ni är hjärtligt välkomna!

Douglas Det var evigheter sedan, Martin.

Martin Ja, det var det.

Robert Hur står det till?

Martin Jo, det står till.

Robert Vi kan se det. Du ser inte alldeles förstörd ut ännu.

Hans Bjud honom på ett glas! Detta måste vi fira!

Douglas Du gör samma effekt och intryck som en dödssjuk som plötsligt har lämnat sängen.

Martin Jag har inte varit sjuk.

Robert Är du säker på det?

Martin Om det är något jag inte varit så är det sjuk.

Hans Varför har du då isolerat dig så länge, om du inte legat till sängs hela tiden?

Robert Ansätt honom inte med frågor. Låt honom få lugna ner sig och njuta av sitt glas.

Martin Jag beklagar att jag varit borta så länge, mina vänner, men jag har inte gett upp.

Mats Det gläder oss. Vi trodde aldrig du skulle komma tillbaka.

Hans Han menar, att vi trodde aldrig du skulle komma tillbaka från de döda.

Martin Var lagom spydiga.

Morten Var försiktiga med honom, nu när han kommit tillbaka. Låt oss få honom att känna sig hemma och i trygghet i stället.

Martin Tack, det gör jag redan, Morten. Jag skulle ha kommit tidigare.

Robert Vad höll dig borta?

Martin Det vet ni.

Hans Han väntade på sin käresta.

Martin Jag vet att jag inte väntat förgäves.

Robert Tror du verkligen att hon kommer?

Martin Varför skulle hon inte göra det?

Robert Därför att hon är död.

Martin Hur vet du det?

Robert Jag antar det. Eftersom hon aldrig har kommit tillbaka.

Douglas Det finns ingen anledning att anta att hon är död, så länge det inte har bevisats. Däremot är det antagligt, eftersom hon inte kommit tillbaka på sju år, att hon lämnat oss för gott.

Mats Men någon hade sett henne.

Robert Vem? Var?

Morten Det är det vi alla undrar. Ingen vet säkert. Men någon fick bestämt det intrycket att han hade sett henne. Därför sökte jag upp Martin igen före att höra om han visste något.

Martin Och jag kom hit för att få veta mera.

Douglas Glöm henne, Martin. Det har gått sju år. Du har sört för länge, och saknaden av henne har gått dig för djupt till sinnes, så att du förlorat det rätta perspektivet och nästan din sinnesjämvikt och balans.

Hans Låt honom sörja. Han kan ju inte annat.

Douglas Vad menar du?

Hans När han inte längre fick älska henne blev han i stället kär i sin sorg, som han omhuldar desto kärare som något han då inte kan förlora. Den har blivit hans livssubstitut.

Robert Du bara gaggar.

Hans Gör jag? Har jag inte rätt? Hon sviker honom. Det kan han inte acceptera. Så han skapar sig en idealbild av henne som substitut, som han klamrar sig fast vid, och sorgen blir hans hjärtesorger och dyraste skatt i dess oantastliga helighet.

Douglas Medan han därigenom förlorar allt grepp om verkligheten och realismen och inbillar sig att hon skall komma tillbaka fastän hon aldrig gör det? Är det vad du menar?

Hans Ungefär så.

Martin Men hon kommer tillbaka. Jag vet det.

Hans Där ser ni. Han är inlåst i sina befängda illusioner.

Morten Reta honom inte. Han älskar henne fortfarande.

Hans Han älskar sin dröm om henne, och det tänker han fortsätta göra även fast hon är död.

Martin Hon kan inte dö. Inte för mig.

Hans Ni ser. Han är fast.

Martin Ni har ingen rätt att anta att hon är död eller borta för gott.

Douglas Vi vill bara rädda dig, Martin, från dig själv och ditt eget självbedrägeri.

Martin Men någon hade sett henne. Det ingav mig hopp.

Hans Du har bara drunknat i din egen sentimentalitet, Martin, och inser inte själv att du är drunknad och gått lika förlorad som hon.

Douglas Det är mycket vanligt och helt normalt att man tycker sig känna igen en innerligt saknad person i en annan. Många personförväxlingar beror på den saken.

Robert Vem var det som hade sett henne?

Morten Det var Peter.

Robert Varför är han inte här?

Morten Det kan man undra.

Douglas Han kommer nog. Han brukar dyka upp plötsligt.

Robert Hur hade Peter sett henne?

Morten Det var i en vanlig kö.

Robert Talade han med henne?

Morten Han tycks ha gjort det.

Robert Var han då säker på att det var hon?

Morten Nej, han kunde inte bli säker på saken.

Douglas Kan vi ringa till honom och be honom komma hit?

Hans Behövs inte. Han är redan här.

(Peter har kommit in i lokalen.)

Douglas Peter, här är vi! Kom hit! Här är en som vill träffa dig.

Peter Ja, jag ser det. *(Martin har rest sig.)* Det var länge sen, Martin. *(kommer fram till sällskapet och hälsar på Martin)*

Martin Har du träffat Gunnel?

Peter Jag vet inte. Det kan ha varit hon.

Martin Beskriv henne.

Peter Hon liknade henne absolut men var minst sju år äldre men verkade ännu äldre. Livet hade farit hårt fram med henne. Hon var tänd och sliten och verkade mycket sorgsen, som om hon bar på ett svårt lidande.

Martin Fick du veta något om henne? Som var hon bodde?

Peter Jag fick inte tillfälle. Man hinner inte tala med folk i köer, då kön hela tiden rör på sig och tvingar dig framåt, och jag stod inte i kön och ville inte stå i vägen för andra.

Martin Var det i en kö till Systemet?

Peter Ja, det var i en kö till systemet.

Martin Hon brukade inte dricka.

Peter Hon kanske köpte åt någon annan.

Robert Om jag minns rätt så var mannen hon var gift med en som drack till ordentligt.

Morten Och han släppte henne aldrig. Det var hennes stora problem.

Douglas Råkade du ut för honom, Martin?

Morten Han var en jävla buse. Det var hennes livs misstag att gifta sig med honom.

Douglas Varför gjorde hon det då?

Morten Han vägrade släppa henne. Han var mera besatt av henne än du, Martin.

Martin Ja, det var han.

Morten Försökte han inte rentav ta livet av henne?

Martin Ja, han försökte mörda henne när hon ville lämna honom. Därför fick hon skilsmässa och lagens strängaste beskydd med skyddad identitet.

Douglas Sådant händer bara med de allra bästa flickor.

Martin Hon bad inte om det. Det var inte hennes fel att hon var så vacker.

Morten Var hon lika vacker fortfarande, Peter?

Peter Det var det som gjorde mig nästan säker på att det måste vara hon, för det var det hon var.

Martin Där ser ni. Det kan vara hon.

Hans Om hennes karl fick tag på henne igen, och det var därför hon försvann, kan du vara säker på att han till slut lyckades ta kål på henne.

Martin Du vet inte vad du talar om.

Hans Jo, det är det jag gör. Jag träffade honom. Han var fast besluten att mörda henne, bara så att ingen annan man skulle få ha henne.

Morten Varför tror du att han lyckades?

Hans För att hon aldrig kommit tillbaka.

Martin Jag vet att hon lever.

Hans Det kan du inte veta. Om du vet det så säkert, vet jag lika säkert att hon är död.

Douglas Båda uppgifterna verkar vara lika osäkra.

Peter Vågar du träffa henne igen, om det är hon?

Martin Det måste jag. Men jag tror att hon i så fall kommer att ta kontakt med mig.

Hans Det gör hon aldrig, om jag känner henne rätt.

Martin Du känner henne inte. Varför skulle hon inte göra det?

Hans För att hon har för mycket att dölja efter att ha varit borta i sju år. Dessutom är det säkert en annan, som bara råkar påminna om henne.

Martin (reser sig) Ingen av er har känt henne, och ni bara svärtar ner henne med att ta henne i er mun.

Hans Det är snarare hon som haft alltför många andras i sin mun. (*någon allmän reaktion*)

Martin (lämnar bordet och sällskapet utan ett ord vidare)

Robert Du sårade honom.

Douglas Vi sårade honom alla. Hon är helig för honom, vare sig hon existerar eller inte.

Morten Jag känner mig skyldig. Jag ska hjälpa honom återfinna henne, om det är hon.

Peter Nej, jag är huvudansvarig. Kom, Morten. Vi gör det tillsammans. *(De går ut.)*

Robert Vad tror ni? Kan de klara det?

Hans Aldrig i livet. Hon är död.

Douglas När det gäller damer kan ingen vara säker på någonting.

Robert Mer att dricka, mina vänner?

Douglas Det är nog just vad vi behöver.

(De fortsätter samvaron med påfyllningar.)

Scen 2. Samma kafé som i akt I scen 1.

En dam sitter vid ett bord vid ett fönster och dricker te, åldrad, härjad och sliten, ser äldre ut än vad hon är, liknar Gunnel men är nästan oigenkännlig.

Martin kommer in och ser henne genast, kommer försiktigt fram till henne.

Martin (kollar in henne först, nalkas försiktigt, är osäker) Ursäkta, har vi inte setts förut?

Damen Nej, det har vi inte.

Martin Ni påminner mig starkt om någon.

Damen Jag har inte varit länge här i staden.

Martin Och ni har inte varit här förut? För sju år sedan?

Damen Jag beklagar.

Martin Får jag slå mig ner?

Damen På egen risk. Jag kommer bara att fortsätta göra er besviken. Jag dricker te.

Martin Då ber jag att få hålla er sällskap med en kopp te. *(kallar till sig en kypare)*

Damen Jag måste strax gå.

Martin Jag tror ni förställer er.

Damen Varför skulle jag göra det?

Martin För att av någon anledning undvika att kännas vid mig.

Damen Ni vet ingenting om mig.

Martin Nej, det vet jag inte.

Damen Men ni uppträder som om ni visste allt om mig fastän ni vet ingenting.

Martin Därför vill jag veta mera.

Damen Varför?

Martin Därför att jag tror jag vet vem ni är.

Damen Hur kan ni veta det?

Martin Därför att jag tror att jag känner er.

Damen Ni inbillar er saker, så att det nästan verkar oförsynt.

Martin Jag vill inte vara oförsynt.

Damen Varför är ni det då?

Martin Det var inte meningen.

Damen Vem tror ni att jag är egentligen?
Martin En som jag en gång älskade och förlorade.
Damen Hur gick det till?
Martin Hon lämnade mig.
Damen Det brukar damer göra, om inte männen överger dem.
Martin Ni tycks veta en del om den saken.
Damen Vi gör alla våra erfarenheter.
Martin Har ni också blivit övergiven?
Damen Snarare förföljd.
Martin Det blev min dam också.
Damen Var det därför hon övergav er?
Martin Det kan ha varit därför.
Damen Betydde hon mycket för er?
Martin Allt.
Damen Och det var sju år sedan? Och ni har gråtit sedan dess?
Martin Ungefär så.
Damen Då är det synd om er.
Martin Jag var alltid säker på att hon en dag skulle komma tillbaka.
Damen Och ni inbillar er att det skulle kunna vara jag?
Martin Ja.
Damen Varför tror ni det?
Martin Även andra har tyckt sig känna igen er.
Damen Så hon hade även andra vänner än er?
Martin Ja, alltför många.
Damen Vad har hon och jag för likheter?
Martin Er ålder skulle stämma överens. Livet verkar ha farit lika hårt fram med er som det gjorde med hennes. Ni verkar ha haft just sådana svåra erfarenheter som skulle ha gett henne anledning att dölja att hon kände mig.
Damen Ni är en romantiker.
Martin Det är inget brott.
Damen Nej, men det är riskabelt, då det lätt leder till självbedrägeri.
Martin Idealistisk romantik kan med sin ljuvlighet väcka avund hos sådana som inte kan förstå den.
Damen Har jag missförstått er?
Martin Har *jag* missförstått *er*?
Damen Ni har inte förstått mig alls.
Martin Kan en man någonsin förstå en kvinna?
Damen Det är frågan.
Martin Jag tror jag förstår er.
Damen Förstod ni henne som lämnade er?
Martin Jag trodde att jag förstod henne alltför väl.
Damen Så ni kunde acceptera att hon gjorde det?
Martin Ja, tillfälligt.

Damen Och ni var säker på att hon skulle komma tillbaka?

Martin Ja.

Damen Hur kunde ni vara så säker på det?

Martin För att jag trodde att jag kände och förstod henne.

Damen Gjorde ni det?

Martin Jag är inte så säker på det längre.

Damen Är det för att ni träffat mig?

Martin Jag tror fortfarande att ni kan vara hon.

Damen Men ni vet inte säkert.

Martin Nej, jag vet inte säkert.

Damen Jag måste gå nu. Tack för ert sällskap och samtal. Det har inte varit ointressant.

Martin Så ni kan inte ge mig bestämt besked?

Damen Om vad?

Martin Om att ni antingen är hon eller inte.

Damen Jag vill varken uppmuntra eller spräcka era illusioner.

Martin Vad är mina illusioner?

Damen Att ni älskade henne.

Martin Men det gjorde jag.

Damen Och det gör ni fortfarande, då den illusionen aldrig spruckit, och tyvärr tycks jag ha gett den nytt liv.

Martin Varför tyvärr?

Damen För att jag måste lämna er.

Martin Kan vi ses igen?

Damen Om ödet så vill.

Martin Ni är gåtfull.

Damen Ursäkta mig. (*reser sig*)

Martin Ursäkta mig om jag varit påträngande.

Damen Ni har bara varit artig. Adjö.

Martin Jag hoppas få se er igen.

Damen Man kan alltid hoppas. (*går*)

Martin (ensam) Vad skall man tro? Jag är nästan säker på att det är hon, men om det är hon har hon någon anledning att dölja att hon känner mig, och det måste jag respektera.

Scen 3. Lokalen.

Robert Så han har träffat henne?

Morten Det verkar så.

Douglas Det är vad han påstår.

Hans Nå, var det hon?

Peter Det är det han är osäker på.

Robert Om han älskat henne måste han väl kunna känna igen henne.

Peter Hon tycks förneka att de känt varandra.

Douglas Bad han henne inte legitimera sig?

Morten Sådant gör poliser och tjänstemän. En älskare ber inte sin käresta legitimera sig.

Hans Alltså var det inte hon. Det var det jag visste.

Morten Var inte så säker på det. Hon kanske har någon anledning att inte vilja framstå som sig själv.

Hans Det här blir bara löjligare och löjligare.

Douglas Har en kvinna övergått i ett mysterium blir det bara ständigt mera outrannsaktligt.

Robert Här kommer han. Då får han förklara sig.

Douglas Välkommen, Martin. Vi är alla nyfikna på vem hon är.

Martin Jag vet inte.

Hans Vet du inte vem din käresta är?

Martin Jag vet inte om det är min käresta.

Douglas Du skämtar.

Mats Hon förnekar i alla fall inte att hon är den hon är. Vad skulle hon kunna ha för anledning att inte vilja uppträda som sig själv?

Morten Det kan faktiskt finnas anledningar. Hon var alltid förföljd. Hennes man ville alltid mörda henne. Det räckte inte med skilsmässa, skyddad identitet och förbud för mannen att kontakta henne. Han sökte alltid reda på henne ändå och fortsatte trakassera henne. Han har aldrig gett upp.

Douglas Det låter som någon vi borde likvidera.

Robert Ändå kommer hon tillbaka till staden där han huserar, om det är hon. Vet du verkligen inte säkert om det är hon, Martin?

Martin Jag är nästan säker på att det är hon.

Mats Alltså kan det vara hon. Den möjligheten kan inte uteslutas.

Robert Men varför kommer hon tillbaka till staden där hon varit som mest utsatt? Det verkar nästan suicidalt.

Hans Vi vet inte om det är hon.

Morten Skulle hon kunna vara någon annan än Gunnel, Martin?

Martin Hon både är Gunnel och inte. Vi vet inte vad hon varit med om under dessa sju år eller var hon har varit.

Hans Hon har kanske varit i Sibirien.

Douglas Saken torde undersökas.

Morten Kommer du att träffa henne igen?

Martin Jag vet inte.

Robert Försök. Vi måste ju få klarhet i detta mysterium.

Peter Jag ska gärna hjälpa dig.

Martin Om hon vill kommer vi att ses igen. Om hon inte vill var det knappast hon.

Douglas Något säger mig att ni kommer att träffas igen och att hon har en del att berätta. Hon kom säkert hit i något viktigt ärende som hon ville få utträttat.

Martin Det tror jag också.
Robert Alltså är det hon.
Hans Vi väntar bara på hennes demaskering.
Mats Om hon vill.
Morten Det får vi se. (*Martin reser sig.*)
Douglas Lycka till, Martin.
Robert Vi är med dig.
Martin Tack. (*går*)
Mats Vad tror ni? Har han någon chans?
Morten Frågan är om de har någon chans.
Douglas De har en chans. Frågan är om de tar den.
Robert Låt oss hoppas.

Scen 4. Kaféet.

Damen sitter som förut ensam vid ett bord vid fönstret, när Martin kommer in.

Martin (*försiktigt*) Jag visste att ni skulle komma tillbaka.
Damen Jag har väntat på er.
Martin Varför har ni kommit till staden?
Damen För att göra upp.
Martin Med vem?
Damen Jag kunde inte bara hålla på med att skjuta upp mina uppgörelser.
Martin Vad är det för uppgörelser?
Damen Ofullbordade kapitel av livet.
Martin Kärleksaffärer?
Damen Jag kunde inte bara släppa dig, Martin.
Martin Ändå var det vad du gjorde.
Damen Bara tillfälligt.
Martin Det kändes som en evighet.
Damen Jag försökte släppa dig för gott, men det gick inte. Jag ville göra det för din egen skull, men det kändes i stället som att jag har svikit och förrått dig. I sju år har jag grubblat på saken.
Martin Men nu har du kommit tillbaka.
Damen Jag hade inget annat att göra till slut.
Martin Varför ville du inte kännas vid mig?
Damen För din egen skull. Du vet att jag alltid varit hotad till livet, och om jag är med någon hamnar han under samma hot.
Martin Din före detta man?
Damen Och hans sällskap. De är omänskliga gangsters helt berövade alla mänskliga förmågor till medkänsla.
Martin Hur hamnade du i klorna på sådana människor?
Damen Den ena våldtäkten ledde till andra och in i den onda cirkeln.

Martin Kan ingenting bryta den?

Damen Det är därför jag har kommit tillbaka. Jag tror att du är min enda väg ut ur den.

Martin Du vet att jag gör vad som helst för dig.

Damen Det sade också alltid min man, men han gjorde det alltid med våld. Det kan inte du. Därför tror jag du kan rädda mig.

Martin Det tror jag också.

Damen Det är du eller ingen.

Martin Kan inte polisen hjälpa dig?

Damen De har gjort vad de har kunnat. Det har inte hjälpt. Han slinker alltid undan lagens nätmaskor med sin slipade skicklighet genom lögner och bedrägeri.

Martin Ja, jag vet. Jag har ju träffat honom. Han kan övertyga vem som helst om vad som helst bara för att få kunna förintä honom.

Damen Han lever på sådant.

Martin Vad skall vi ta oss till?

Damen Detta är ett offentligt ställe. Här kan vem som helst se oss. Låt oss gå hem till dig och prata där.

Martin Jag har det ganska ostädat.

Damen Vad gör det?

Martin Det är en typisk ungarkarlägenhet, smutsig diskbänk, synbar oreda som bara jag kan hålla ordning på, alldeles för mycket pryglar och böcker, otvättade fönster sedan årtal...

Damen Desto bättre. Då kan ingen få insyn.

Martin (reser sig) Jag kommer att njuta av att äntligen få föra dig hem.

Damen (reser sig även) Och jag kommer att känna mig säkrare i ditt sällskap än under några andra omständigheter.

Martin Får jag åter börja kalla dig Gunnel, som förr?

Damen Naturligtvis. *(Han eskorterar henne artigt ut, med sitt paraply, då det regnar ute.)*

Scen 5. Lägenheten. Som akt I scen 2.

De kommer in.

Gunnel Ingenting tycks ha förändrats här på sju år.

Martin Som du ser, jag har fortfarande aldrig tvättat fönstren.

Gunnel Det behövs väl inte. Det regnar ju tillräckligt.

Martin Det är så jag alltid resonerat.

Gunnel Du har åtminstone inga dammråttor.

Martin Ibland måste jag sopa.

Gunnel Det kanske räcker. Men hur kan du hitta bland alla böckerna?

Martin Om jag behöver en bok vet jag alltid var den finns.

Gunnel Du är som Samlaren på Södra Hamngatan.

Martin Han visste alltid var han hade varje bok.

Gunnel Medan hans kunder alltid löpte fara för jordskred.
Martin Därför har nästan alla mina böcker hyllor.
Gunnel Vet Richard om att du lever här?
Martin Jag tror inte det. Han har aldrig varit här. Han har aldrig sökt mig. Jag har aldrig varit rädd för honom.
Gunnel Han har aldrig hotat dig?
Martin Nej. Jag tror han betraktar mig som menlös.
Gunnel Han betraktar alla som menlösa tills de reagerar emot honom. Då ser han dem som sina dödsfiender.
Martin Det är så paranoia fungerar.
Gunnel Jag vet.
Martin Tack för att du kom tillbaka.
Gunnel Ingenting att tacka för. Jag bara måste. Men det tog sju år.
Martin Vad har du gjort under dessa sju år?
Gunnel Varit vilsen mest på resande fot och grubblat.
Martin Över ditt öde?
Gunnel Jag kom fram till att du var den enda trygga hamn jag någonsin haft.
Martin Ändå är jag otryggheten själv, kronisk fattigdom under existensminimum, inga ekonomiska marginaler, dubbelt ruinerad och rik bara på haverier.
Gunnel Det är kanske den största rikedomen, erfarenhet och perspektiv.
Martin Men det har gjort ont och kostat mycket lidande.
Gunnel Det är det vi har gemensamt.
Martin Stannar du den här gången?
Gunnel Så länge jag behöver för att ordna upp min situation.
Martin Kan den ordnas upp?
Gunnel Det är frågan.
Martin Kan jag hjälpa dig med den saken?
Gunnel Tyvärr, Martin, tror jag inte det. Du är för mjuk. Mina problem är för hårda, och det är nog bara jag själv som kan göra något åt dem.
Martin Jag finns alltid här till din tjänst.
Gunnel Det är jag tacksam för.
Martin Jag måste kunna göra något. Vad kan jag göra?
Gunnel Håll dig undan och utanför.
Martin Du får gärna stanna här och vila om du vill.
Gunnel Tack, det gör jag gärna, om du håller mig sällskap.
Martin Är det en inbjudan?
Gunnel Jag måste göra vad jag kan för att lindra bördan av min belastning för dig, nu när jag en gång är hemma hos dig.
Martin Du skall alltid vara välkommen.

(De går till vila tillsammans.)

Akt III scen 1. Lokalen.

Robert Så det var verkligen hon.
Morten Ja, och nu är de tillsammans.
Douglas Lyckligt återförenade efter sju år.
Hans Skall de nu leva lyckliga i alla sina dagar?
Morten Nej, de är inte lyckliga. Han är mycket orolig för henne, då hon lever under ständigt hot.
Mats Är det hennes före detta man?
Morten Ja, han spökar fortfarande.
Douglas Borde det inte vara ett fall för polisen?
Morten Det är ett fall för polisen, men polisen har aldrig lyckats lösa det.
Robert Varför det?
Morten Han är som psykopat extremt slipad och omöjlig att få tag i, då han är en mästare i att alltid komma undan. Han är som professor Moriarty, att han alltid ligger ett steg före. Rättvisan har aldrig kommit åt honom.
Mats Har han verkligen försökt mörda henne?
Morten Ja, det har han, och han har nästan lyckats, och han tänker försöka igen om han får veta att hon är här, och han ger aldrig upp. Han är en som alltid fullbordar vad han satt sig före - en metodisk perfektionist utan lag och hänsyn.
Mats Hur vågade hon då komma tillbaka hit där han fanns?
Morten Det är det Martin är orolig för. Hon tycks bara ha kommit tillbaka för hans skull, väl medveten om att det innebar hennes dödsdom från exmakens sida, om han skulle få tag i henne.
Robert Kan ingenting skydda henne?
Morten Hon och Martin vidtar alla skyddsåtgärder de kan, och polisen är informerad. Både hennes och hans bostad är under bevakning. Ändå ser jag som deras enda hopp att Richard inte känner till hennes återkomst. Men den uppenbara risken är att han förr eller senare får veta det. Han kan ju tillexempel finna henne av en slump exempelvis i något kafé.
Douglas De lever farligt.
Morten De älskar, men deras kärlek är livsfarlig och kan bli dödlig för dem båda.
Mats Vad kan vi göra?
Morten Vänta och hoppas.
Douglas Kan då ingen sätta dit den där infernaliske skurken?
Robert Det hemska är, att ju mera infernalisk en skurk är, desto svårare blir det att sätta dit honom. Många massmördare har kommit undan med allt tills de avlidit i alltför skamlöst hög ålder.
Hans Under tiden får de leva med sin kärlek.
Morten Ja, det får de, och det är dem väl unnat.
Mats När man talar om trollen... (*Martin visar sig. Han verkar störd.*)
Martin Har någon av er sett henne?
Hans (dumt) Vem?

Martin Gunnel förstås!

Hans Har du tappat bort henne nu igen?

Martin Hon är försvunnen. Ingen vet var hon är. Hon har inte lämnat något meddelande efter sig.

Robert Då är det allvarligt.

Morten När såg du henne senast?

Martin Igår. Jag följde henne hem.

Douglas Har du varit hemma hos henne?

Martin Inte ett spår. Det är som om hon aldrig hade bott där.

Peter (kommer in) Kanske jag kan vara behjälplig.

Martin Vet du något?

Peter (deltagande) Jag beklagar, Martin, men jag har fått ett brev, och jag tror inte det är goda nyheter.

Martin Från henne?

Peter Nej, från Richard. (överräcker brevet) Han kunde inte skicka det till dig, för han visste inte var du bodde. Jag råkade händelsevis stöta ihop med honom. Han var som vanligt inte glad.

Martin (öppnar brevet och läser det, bleknar påtagligt chockerad. Alla de andra betraktar honom med spånt intresse. Efter en stund:) Detta kan jag inte acceptera. Han ljuger.

Morten (försiktigt) Vad skriver han?

Martin (nästan högtidligt) Det är ondskan själv som skrivit detta brev. Jag ska läsa upp det för er, så får ni ta ställning om ni kan ta det på allvar.

Mats (försiktigt) Har han fått tag på henne?

Martin (läser med svår självbehärskning)
"Detta är för att informera dig om att du aldrig mer kommer att få se Gunnel. Hon är död, jag har mördat henne med egna händer, och jag har gjort mig av med hennes kropp så att ingen någonsin kommer att kunna finna ett spår av den, så det är ingen idé du försöker, och om du visar mitt brev för polisen kommer de att vägra ta det på allvar. Inte heller de kommer med alla tekniska hjälpmedel i världen att kunna finna ett spår av hennes kropp och inte av mig heller. Det är den goda sidan av saken: du kommer aldrig mer att få höra av mig." (blickar runt) Det är allt. Vad tror ni?

Douglas Vad tror du själv?

Martin Jag tror han bluffar.

Morten Så du tror att hon lever?

Martin I högsta grad. Förr eller senare kommer hon att höra av sig igen.

Robert Han behöver en drink. Ge honom ett glas, Douglas.

Douglas (häller upp en whisky åt honom. Han sveper den. Sedan bryter han samman.)

Morten (reser sig) Kom, Martin. Du behöver komma hem, och jag följer dig. Du får berätta mera på vägen, om det finns något mer att berätta.

Martin (lyder, spak som ett lamm) Jag tror inte på det. Jag vägrar tro på det. Det är bara ren utspekulerad grymhet.

Robert Ta hand om honom, Morten. (Morten leder honom ut.)

Mats Vad tror ni?

Douglas Det finns bara två möjligheter. Antingen bluffar han verkligen, som Martin vill tro, eller så konstaterar han faktum. Efter vad vi vet om karlen så skulle han faktiskt vara förmögen till att göra vad han bekänner sig skyldig till. Vad tror du, Peter?

Peter Jag tror som du, att båda möjligheterna är lika troliga. Vi får hoppas att Martin får rätt.

Robert Det får vi verkligen hoppas.

Mats När Morten kommer tillbaka i morgon får vi kanske höra något mera.

Douglas Vi får hoppas på det. Det är allt vi kan göra. Jag tror vi är alla för bedövade för att kunna göra något annat.

Robert Stackars Martin! Han hade precis återfunnit henne, och så berövas han henne igen.

Mats Det är för sorgligt!

Hans Ja, det är det, i synnerhet om det är sant.

Slut.

-12 November 2021